

2

NONAE SESSIO-  
NIS, QUÆ IN SACROSAN-  
CTO TRIDENTINO CONCILIO  
XVII. SEPTEMB. EST HABITA, CA-  
NONES ET DECRETA.

I.

De Communionē & vsu Calicis.

II.

De Sacrificio Missæ.

III.

De Reformatione Cleri.

Anno M. D. LXII.

# DECRETVM DE Communione & vsu Calicis.



INSUPER CVM EADEM Sancta Synodus superiori Sessione duos articulos aliàs propositos, & nondum discussos, videlicet incipientes (An rationes &c.) & in aliud tempus oblata sibi occasione, examinandos reseruauerit, & successiuè maximorum instantia petitum fuerit, eosdem articulos per eandem sanctam Synodum examinari & definiri, & aliquibus Nationibus, ob graues & multiplices causas Christianæ charitati consentaneas in medium propositas, usum Calicis seu facultatē, ordinarijs locorum illum concedendū sub infrascriptis conditionibus concedi, & secum insuper oportune dispensari debere.

Volens Sancta Synodus, uelut pia Mater, salutem omnium salubriter (quantum in Domino conceditur) providere, cognoscens tamen huiusmodi negotium à seipso & de presenti tuto penitus absolui & definiri non posse, id vero, re prius diligenter perspecta & examinata, ac omnibus mature cōsideratis, tandem censuit, quod Sanctiss. Dominus noster, adhibita ea causæ cognitione, quæ Beatitudinī suæ videbitur adhibenda, illis Nationibus, ac populis, quibus sua Sanctitas proficuum ac utile id fore cognouerit, sub infrascriptis conditionibus, vel etiam alijs, quas ei Spiritus sanctus suggesserit, et si Sanctitatis suæ opportunum visum fuerit, etiam ex voto, consilio & approbatione huius Sanctæ Synodi præfatum calicis usum, seu concedendū facultatem petitam concedat, & cū illis desuper etiam misericorditer & benignitate Apostolica dispenset.

## CONDITIONES, QVIBVS vsus Calicis concedi posse videtur.

PRIMO, vt sub vtraq; specie communicare volentes in reliquis omnibus, tam quoad Sacramentū hoc, quā cætera Sacramenta: Item in quacunq; materia, quoad fidem, doctrinam, ritumq; conueniant, corde & oris confessione, cum ijs omnibus, quæ à Sancta Romana Ecclesia sunt recepta, nec non decreta omnia huius Sanctæ Synodi, tam promulgata quàm promulganda religioſe admittant, & obseruent.

SECUNDO, vt pastores dictarum Nationum, & concionatores credant, & doceant, consuetudinem ab Ecclesia probatam, & diu obseruatam, videlicet comunicandi sub altera tantū specie, non esse alienam à Diuino iure: immo laudabiliter & tanquam legem obseruandam, nisi ab Ecclesia aliter statuatur, quodq; aliter pertinaciter sentientes, hæretici sint censendi, nec alijs dent hanc communionem sub vtraq; specie, nisi qui crediderint hanc veritatem, & confessi fuerint.

TERTIO, quòd Sanctiss. Domino nostro Papæ, vt legitimo vniuersalis Ecclesiæ Episcopo & pastori, debeant fidei animo & sincero, vt reuerentes filij, omnem reuerentiam exhibere.

QUARTO, quòd Archiepiscopis, Episcopis & alijs prælatis suis similiter debitam obedientiam ac reuerentiam præstent.

QVINTO, vt hic vsus Calicis, eis tantum permittatur,

mittatur, qui contriti & confessi fuerint, iuxta Catholice Ecclesiæ consuetudinem.

Item, vt ordinarij quàm diligentissimè omnibus cautionibus provideant, ne in administratione Sanguinis aliquod sacrilegium aut prophanatio admittatur, super quibus omnibus prædictis eorum conscientia oneratur.

Secundus Articulus, An sit danda hæc facultas Archiepiscopis & Episcopis dictorum locorum, vt vnusquisq; tanquam legatus sedis Apostolicæ possit committere Curatis Ecclesiarum existentium intra diocesium suam, vt communicent petentes sub vtraq; specie in dictis Ecclesijs tantum, conditionibus tamen superscriptis.

A ; IHESVS.

# I H E S V S.

## Doctrina & Canones de Sacrificio Missæ.

**S**acrofancta Synodus &c. Vt vetus absoluta atq; omni Sex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio, in sancta Catholica Ecclesia fides atq; doctrina retineatur, & in sua puritate, omnibus propulsatis erroribus atque hæresibus, cõseruetur, de ea quatenus verum & singulare sacrificiũ est Spiritus sancti illustratione edocia, hæc quæ sequuntur docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda, eorumq; pectoribus inculcanda decernit.

Quoniam sub priori testamento (teste Apostolo Paulo) propter Leuitici sacerdotij imbecillitatem, cõsummatio non erat, oportuit Deo patre misericordiarum ita ordinante, alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominũ nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, & si semel seipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt eternũ illic redemptionem operaretur, quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, vt se sacerdotem secundum ordinem Melchisedech in æternum constitutum ostenderet, & dictæ suæ sponsæ Ecclesiæ visibile (vt hominum natura exigit) relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in cruce peragendum representaretur, eiusq; memoria in finem vsq; seculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ a nobis quotidie committuntur peccatorum, applicaretur, in cœna nouissima qua nocte tradebatur, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo patri obtulit, ac sub earũdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui testamenti sacerdotes consti-

constituebat, vt sumerent, tradidit, & eisdem eorumq; in sacerdotio successoribus, vt offerrent, præcepit, per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem, vt semper Catholica Ecclesia intellexit & docuit. Nam cõsummato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Aegypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouum instituit Pascha, seipsum videlicet ab Ecclesia per sacerdotes immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eripuitq; de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit, & hæc illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest, quæ etiam Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum erat in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam innuit Apostolus Paulus Corinthijs, scribens, cum dicit, nõ posse eos, qui participatione mensæ Demoniorum polluti sint, mensæ Domini participes fieri, per mensam altare vtrobiq; intelligens. Hæc denique illa est quæ per tot sacrificiorum naturæ & legis tempore similitudinem figurabatur, vtpote quæ omnia per illa significata, veluti illorum omnium consummatio, & perfectio complectitur.

Quoniam in Diuino hoc sacrificio quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obtulit, docet sancta Synodus sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumq; fieri, vt si cum vero corde & plenitudine fidei, cum metu, & reuerentia, contriti ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam cõsequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno, huius quippe oblatione placatus Dominus, crimina & peccata etiam ingentia dimittit, gratiã donat & gloriam. Vna enim eademq; est hostia, idem numero offertur sacerdotum ministerio qui seipsum tunc in cruce obtulit, sola ratione offerendi

rendi diuersa, cuius quidem oblationis, cruentę inquam, fructus per hanc incruentam vberimę percipiuntur, tantum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare pro fidelibus, non solum viuís, sed etiam defunctis in Christo, nondum ad plenum purgatis, ritę (iuxta Apostolorum traditionem) offertur pro peccatis: pro eius satisfactionibus, & alijs necessitatibus.

Et quamuis in honorem & memoriám sanctorum nõ nullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli qui illos coronauit, vnde nec sacerdos dicere solet. Offero tibi sacrificium Petre vel Paule, sed Deo de illorũ victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorans, omnesq; ad eorum imitationem cohortatur.

Porro cum sancta sanctę administrari conueniat, sitq; hoc omnium sanctissimum sacrificium, Ecclesia Catholica, vt dignę reuerenterq; offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonę instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maximę sanctitatem & pietatem quandam redoleat, mentemq; offerentium in Deum erigat.

Cumq; natura hominũ ea sit, vt nõ facily queat sine adminiculis exterioribus, ad rerum diuinarum meditationem sustolli, propterea pia mater Ecclesia ritus quosdã, vt scilicet quædã submissa voce, alia verò elatiore in Missa pronunciarentur, instituit, cæremonias item adhibuit, vt mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaq; eius generis multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commedaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis ac pietatis signa, ad rerum altissimarum, quę in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Optaret quidem sacrosancta Synodus vt in singulis Missis fideles aliqui communicarēt, quò ad plures eius sanctif-

sanctissimi sacrificij fructus perueniret, nec tamen si id nõ semper fiat, propterea missas illas in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas & illicitas damnat, sed probat potius atq; commendat, si quidem illę quoq; missę verę cõmunes cęseri debēt, partim quod in eis populus spiritualiter cõmunicat, partim verò quod à publico Ecclesię ministro, nõ pro se tantũ, sed pro omnibus fidelibus qui ad corpus Christi pertinēt, celebrētur.

Monet deinde sancta Synodus præceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, vt aquam vino calice offerēdo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiã quia è latere eius aqua simul cum sanguine exierit, quod sacramentũ hoc mixtiõe recolitur, vt cum aqua in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo vnio representetur.

Et si Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est patribus vt vulgari passim lingua celebraretur, Quamobrem retento vbicq; cuiusq; Ecclesię antiquo & à sancta Romana Ecclesia probato ritu, ne oues Christi esuriant, ne paruuli panem petant, & non sit qui frangat eis, mandat sancta Synodus pastoribus & singulis curam animarũ gerentibus, vt frequenter inter missarum celebrationem, vel per se vel per alios, ex ijs quę in missa leguntur, aliquid exponant, atq; inter cætera sanctissimi sacrificij mysteriũ aliquod declarant, diebus præsertim Dominicis & festis.

Quia verò aduersus veterem hanc in sacrosancto Euãgelio sanctorumq; Patrum traditionibus fundatam fidẽ atq; doctrinã tempore hoc, multi scripti sunt libelli, multa quoq; docentur, atq; disputantur, sancta Synodus post multas grauesq; his de rebus mature habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium consensu, quę huic purissimæ fidei, sacręq; doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare per subiectos hos Canones constituit,

B

Canones.

Canon primus.

Canon.

- Si quis dixerit in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificiū, aut quod offerri non sit aliud quam nobis Christum ad manducandum dari vel tantum prodesse sumentī, Anathema sit.
2. Si quis dixerit Missæ sacrificium tantum esse laudis & gratiarum actionis, non autem propitiatorium, neq; pro viuīs & defunctis, pro peccatis & pœnis & alijs necessitatibus offerri debere,, Anathema sit.
  3. Si quis dixerit illis verbis. Hoc facite in meam commemorationem. Christum non instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, vt ipsi aliq; sacerdotes offerrent Corpus & Sanguinem eius, Anathema sit.
  4. Si quis dixerit blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in cruce peracto per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari, Anathema sit.
  5. Si quis dixerit imposturam esse Missas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione obtinenda, sicut Ecclesia intendit, Anathema sit.
  6. Si quis dixerit Canonem Missæ errores continere, ideoq; abrogandum esse, Anathema sit.
  7. Si quis dixerit Cæremonias, vestes & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica vtitur irritabilia impietatis esse, Anathema sit.
  8. Si quis dixerit Missas in quibus solus sacerdos communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas, Anathema sit.
  9. Si quis dixerit Ecclesiæ Romanæ ritum quo submissa voce verba consecrationis proferuntur, damnandum esse, aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere, aut aquam non miscendam esse vino, in Calice, eo quod sit contra Christi institutionem, Anathema sit.

E A D E M

E A D E M SACROSANCTA SYNO-  
dus &c. Reformationis negotium profequi intendens in præsentī sessione prout sequitur statuendum censuit.

Canon Primus.

Nihil est quod aliās magis ad pietatē ac Dei cultū assidue instruat, q̄ eorū vita & exēplum qui se diuino ministerio dedicarunt. Cum em̄ à rebus seculi in altiore locū trāslati cōspiciant, in eos tanq̄ in speculū reliquos oculos cōiiciūt, ex hisq; sumūt quod imitētur. Quapropter sic decet omnino Clericos ad Dñi munus electos vitamoresq; suos oēs cōponere, vt habitu, gestu, incessu, sermone, alijsq; om̄ibus rebus nil nisi graue, moderatum, ac pietate plenū præ se ferant, leuia etiā delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, vt eorū actiones cunctis & re-creationē afferāt & venerationē. Cum igit̄ q̄ maiori in Ecclesia Dei & vtilitate & ornamento hæc sunt, ita etiā diligentius sint obseruāda, statuit Sacta Synod⁹, vt q̄ aliās à sanctis Pōtificib. & à sacris Cōcilijs de Clericorū vita, honestate, cultu, doctrinaq; retinēda, simulq; de cōmessationibus, choreis, alēis, lusiibus, & hoc gen⁹ criminibus, nec nō secularib. negotijs fugiēdis copiose ac salubriter sancita fuerūt, eadē in posterū iisdē pœnis, quæ oīa p̄senti decreto innouata, obseruent. Episcopi verò, si qua in desuetudinē abijisse cōpererint, ea quāprimum in vltimū reuocari, & ab oībus accuratē obseruari studeāt, ne neglectæ subditorū emēdationis ipsi cōdignas Deo vindice pœnas p̄soluant.

Canon Secundus.

Nemo posthac ad Cathedrales Ecclesias assumat, qui vltra à sacris Canonibus requisita in vniuersitatis studio nō fuerit in sacra Theologia, vel in vtroq; seu in altero iurū Doctor seu Licēciatus, vel aliās graduat⁹, & in ordine sacro cōstitut⁹, nisi ea vitæ integritate simulq; eruditōis celebritate ac nataliū splendore ita illustratus, vt hæc in eo ornāmēta, publicū Doctoris gradū nō obscure cōpenset.

B 2

Ecclesiæ

*Canon Tertius.*  
Ecclesiæ Cathedrales, quarum fructuum verus valor 500. ducatorum auri de camera summam non excedunt, pensionibus etiam ex causa resignationis minimè grauentur: quæ verò dictum valorē excedūt, nunquā vltra dimidiā fructuum, neq; etiam adeo grauari possint, vt saltē quingenti integri praelato non relinquuntur.

*Canon Quartus.*  
Parochiales Ecclesiæ, quarum fructus, 500. ducatorum auri de Camera summam non excedunt, pensionibus annuis etiam ex causa resignationis nullo modo grauentur, quæ verò excedunt nunquam pensionibus vel reservationibus fructuum vltra dimidiā posthac grauari possint, & semper ad minus 500. ducati auri de Camera rectori parochialis Ecclesiæ maneant.

*Canon Quintus.*  
Episcopi ex fructibus omnium dignitatum, quibus in Ecclesijs Cathedralibus vel Collegiatis de iure seu consuetudine inest iurisdictio, administratio vel officium, tertiam partem in distributiones singulis diebus festiuis assignandas, eorum arbitrio diuidere possint, vt qui personaliter competens sibi seruitium, iuxta formam ab ordinario præscribendam, saltem quolibet die festo non impleuerit, illius diei distributionem amittat, nec eius quoquo modo dominium acquirat, sed fabricæ Ecclesiæ applicetur. Hæc in ijs Ecclesijs tantum constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo vel statutum, vt non seruientes partem aliquam amittant, quæ ad tertiam partem dictorum fructuum ascendat, non obstantibus consuetudinibus etiam immemorabilibus, & constitutionibus etiam iuramento & quavis autoritate firmatis.

*Canon Sextus.*  
Canonici portionarii & quicumq; pacificè eas obtinent præbendas, quibus onera varia sunt annexa, videlicet vt  
alijs

alijs Missas, alijs Euangeliū, alijs Epistolā cantet, teneatur, iusto impedimento, cessante, ordines suscipere requisitos, consuetudine quacumq; in contrarium non obstante, nec alijs de cætero fiat prouisio, nisi ijs, qui iam ætatem & cæteras habilitates integrè habere dignoscuntur, aliàs irrita sit prouisio.

*Canon Septimus.*  
Dispensationes quacumq; si extra Romanam curiam committendæ erunt, committantur ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint in ijs quæ gratiosè conceduntur, ab eisdem tanquam delegatis apostolicis summarie tantum & extraiudicialiter cognosci possit an expresse preces veritate nitantur, quas si veras non repererint dispensationes ipsæ suum non fortiantur effectum.

*Canon Octauus.*  
In Commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iustissima causa fieri debent possint Episcopi tanquam delegati sedis apostolicæ cognoscere, an narrata in precibus veritate nitantur, quæ si falsa repererint, commutationes prædictæ executioni non demandentur.

*Canon Nonus.*  
Causæ super beneficijs, quorum fructus sine distributionibus quotidianis 24. ducatorum auri de Camera, verum valorem non excedunt, in prima instantia coram ordinarijs locorum in partibus cognoscantur, qui ad definitiuam quacumq; annotatione aut inhibitione non obstantibus procedere possint, nec appellationes in iisdem admittantur, nisi definitiua, vel definitiuæ vim habente, vel à grauamine, quod per appellationem à definitiua sententia præparari queat.

*Canon Decimus.*  
Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis in quibusuis causis tam in admittendis appellationibus,  
B 3 quam

quàm in cōcedendis inhibitionibus post appellationem  
Ius Cōmune seruari teneatur, iuxta formam & tenorem  
sacrarum constitutionum, & præsertim constitutionis  
Innocenti. 4. in Concilio Lugdunensi, quæ incipit.  
Romana quacumq; consuetudine etiam immemorabili  
aut privilegio in contrarium non obstantibus, aliàs in-  
hibitiones & processus exinde secuta quacumq; sint ipso  
iure nulla.

*Canon Undecimus.*

Episcopi in Casibus à iure concessis omnium piarum  
dispositionum etiam inter viuos sint executores, habeant  
ius visitandi hospitalia, confraternitates, scholas, mon-  
tes pietatis siue charitatis, & pia loca omnia, quocumq;  
nomine censentur, atq; rationem administrationum ab  
ijs quos oportuerit exigendi. Cætera huius generis oïa,  
quæ ad Dei cultum aut animarum salutem, aut pauperes  
sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio iuxta sacrorum  
Canonum statuta cognoscant & exequantur, non ob-  
stante quacumq; cōsuetudine etiam immemorabili, exem-  
ptione, privilegio aut statuto in contrarium.

*Canon Duodecimus.*

Administratores tam Ecclesiastici quàm Laici fabri-  
cæ cum suis, Ecclesiæ, hospitalis, montis pietatis & quo-  
rumcumq; piorum locorum singulis annis teneantur red-  
dere rationem administrationis Ordinario, & primam di-  
gnitatem obtinenti in Ecclesia, qui eo tempore præsens  
fuerit in loco: quod si ex consuetudine immemorabili,  
aut privilegio, aut ex consuetudine aliqua loci ad id  
deputatis ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur  
etiam Ordinarius, nisi aliter forte in fundatione aut dota-  
tione talis fabricæ expressè cautum est, cæteris alijs con-  
suetudinibus etiam immemorabilibus exemptionibus  
& privilegijs in contrarium sublati, & aliter factæ abso-  
lutiones dictis Administratoribus minimè suffragentur.  
Cum

*Canon Decimustertius.*

Cum ex Notariorum imperitia plurima damna, et mul-  
tarum occasio litium oriatur, possit Episcopus, si Apostalice  
authoritate creati fuerit, tanq; delegat<sup>us</sup> sedis Apostalice,  
aliàs authoritate, ordinaria examinatione adhibita,  
eorum sufficientiam scrutari, illisq; non idoneis repertis  
officij eius exercèdi vsum pèrpetuo aut ad tempus pro-  
hibere, aut eorum appellatio interdictionem ordinarij  
suspendat.

*Canon Decimusquartus.*

Si quem Clericorum vel Laicorum, quacumq; is digni-  
tate præfulgeat, in tantum malorum omnium radix auaritia  
occupauerit, vt alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis secularis  
vel regularis beneficij bona, fructus, emolumenta,  
seu quascumq; obuentiones, quæ in ministrorum & pau-  
perum necessitates conuerti debent, vi vel timore incus-  
so, seu etiam per suppositas personas Clericorum, seu qua-  
cumq; arte, aut sub quocumq; quæsito colore, in proprios  
vsus conuertere, illosq; vsurpare ausus fuerit, is execran-  
do Anathemati tam diu subiaceat, quàm diu bona, fru-  
ctus & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quo-  
cumq; modo etiam ex donatione suppositæ personæ, per-  
uenerint, Ecclesiæ eiusq; administratori integrè restitue-  
rit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obti-  
nerit: quòd si eiusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiã iu-  
re patronatus ultra prædictas pœnas de ipso priuatus  
existat. Clericus verò, qui fraudis & nefandæ vsurpa-  
tionis huiusmodi confabricator seu consentiens fuerit,  
eisde pœnis subiaceat, nec nō quibuscumq; beneficijs pri-  
uatus sit, & ad quacumq; alia beneficia inhabilis efficiatur,  
& à suorum ordinum executione sui ordinarij arbi-  
trio suspendatur.